OSOA

POR UN DESARROLLO RURAL INTEGRAL

EUSKADIKO LANDA GARAPENEKO PROGRAMA 2015-2022

2023 urteko Betearazpen-Txostenaren laburpena

@osoa_euskadi

www.euskadi.eus/osoa

Fondo Europeo de Desarrollo Rural: Europa invierte en las zonas rurales

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
EKONOMIAREN GARAPEN ETA LEHIAKORTASUN SAILA
DEPARTAMENTO DE DESARROLLO ECONÓMICO Y COMPETITIVIDAD

Arabako Foru Aldundia
Diputación Foral de Álava
www.alava.net

Bizkaia
foru aldundia
diputación foral

Gipuzkoako Foru Aldundia
Diputación Foral de Gipuzkoa

OSOA
POR UN DESARROLLO RURAL INTEGRAL

ZER DA OSOA?

Euskadik 2015-2020 bitartean **landa garatzeko duen plan berria da OSOA**.

Bera da gure autonomia-erkidegoak landa garatzeko duen tresna nagusia. **Eusko Jaurlaritza** eta **Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako Foru Aldundiak** daude bertan partaide gisa, eta finantzatu ere lauren artean eta **FEADER funts europarraren** artean finantzatzen dute.

Lau erakunde horiek batera aritzen dira lanean, **Euskadik lehen sektorean eta landan dituen desafiorik handienei erantzutearren**. Aipa ditzagun batzuk:

- Belaunaldi-aldaketa.
- Lehen sektorearen modernizazioa.
- Berrikuntzaren eta lehiakortasunaren ideiak garatzea.
- Nekazaritza-sektoreko prestakuntza.
- Nekazaritzako elikagaien industriari laguntzea.
- Kanal askotako estrategia indartzea.
- Kalitate-bereizgarrien balio erantsia indartzea.
- Paisaia naturala eta basoen sostengarritasuna babestea.
- Landa-eremuetan oinarrizko zerbitzuak eskaintzea.
- Landa-eremuan enplegua dibertsifikatzea eta sortzea.

"Euskadik lehen sektorean eta landan dituen erronka nagusiei modu integral batean erantzuteko tresna da OSOA.

PAC 2014-2020

1. ZUTABEA	2. ZUTABEA
ZUZENEKO LAGUNTZAK (FEAGA FUNTSA)	LANDA-GARAPENERAKO LAGUNTZAK (FEADER FUNTSA)
↓	↓
ORDAINKETA BAKARRA	OSOA POR UN DESARROLLO RURAL INTEGRAL

Sarrera

Urtero bezala, eta FEADER funts europarrarekin finantzatutako Landa Garapeneko Programei (LGP) aplikagarri zaien Europako Erkidegoko araudia betez, LGPren Beterazpen-Txostenaren laburpena aurkezten da, 2020 ekitldiari dagokiona.

Urteko betearazpen-txostenak Erkidegoko arauek ezarritako egitura eta eduki-formatu bati jarraituz egiten dira, eta Europako Batzordeak diseinatutako aplikazio informatiko batean kargatzen dira (SFC2014). Hala ere, publiko orokorraren artean urteko txostenak errazago ulertzeko eta OSOA Programaren esparruan egindako jarduerei dagokienez gardentasuna bermatzeko, urteko txostenaren informazio garrantzitsuena laburbiltzen duen laburpen bat egiten da, eta laburpen hori publikoaren eskura jartzen da OSOA Programaren web-orriaren bidez.

LGP gizarteratzeko helburu hori betetze aldera, 2023 ekitaldiari dagokion urteko betearazpen-txostenaren laburpen hau egin da.

Ohar garrantzitsua

Urteko egikaritze-txostena FEADER funtsaren 2023 ekitaldiko ordainketa-datuetan oinarrituta dago; baina ordainketa horiek, kasu gehienetan, aurreko urteetan egindako eragiketei dagozkie. Horren ondorioz, txosten honetan ematen den informazioak ez du adierazten 2023an LGPren esparruan benetan gertatu dena, baizik eta "gauzatu" dena (alegia, FEADER funtsaren ordainketen terminoetan ulertuta).

OSOA POR UN DESARROLLO RURAL INTEGRAL

2023 urtean 32.817.161 euroko gastu publikoa gauzatu da.

Hortik 12.397.731 euro "kofinantziazioa"ren formularekin gauzatu dira (FEADER eta EURI funtsa + Eusko Jaurlaritzaren eta Foru Aldundien ekarpenekin), eta beste 20.419.891 euro "finantzaketa gehigarria"ren sistemaren bitartez (hau da, Eusko Jaurlaritzaren eta Foru Aldundien funtsa propioak). Gauzatze honek OSOA programan aurreikusitako aurrekontu orokorraren %10ª suposatzen du.

EJECUCIÓN PDR - Ejercicio 2023	Cofinanciación FEADER/EURI	Cofinanciación GOVA/DDFF	Financiación adicional GOVA/DDFF	TOTAL
M01 (Formación)	286.178	71.544	0	**357.722**
M03 (Programas Calidad)	24.419	21.655	509.208	**555.281**
M04 (Inversiones)	2.234.744	1.981.754	5.876.988	**10.093.487**
M06 (Incorporación jóvenes)	110.389	27.597	2.079.037	**2.217.023**
M08 (Sector forestal))	1.103.343	978.436	736.886	**2.818.666**
M09 (Agrupación agricultores/as)	0	0	0	**0**
M10 (Agroambiente y Clima)	478.730	159.577	384.577	**1.022.883**
M11 (Agricultura Ecológica)	0	0	669.903	**669.903**
M13 (Zonas con Limitaciones Naturales)	971.075	-460	4.060.839	**5.031.454**
M16 (Cooperación)	326.923	81.731	0	**408.654**
M19 (LEADER)	2.818.402	704.601	6.102.453	**9.625.456**
M20 (Asistencia Técnica)	8.815	7.817	0	**16.633**
TOTAL	**8.363.018**	**4.034.252**	**20.419.891**	**32.817.161**

2023 ekitaldiko finantzaketaren egitura, neurriz-neurri

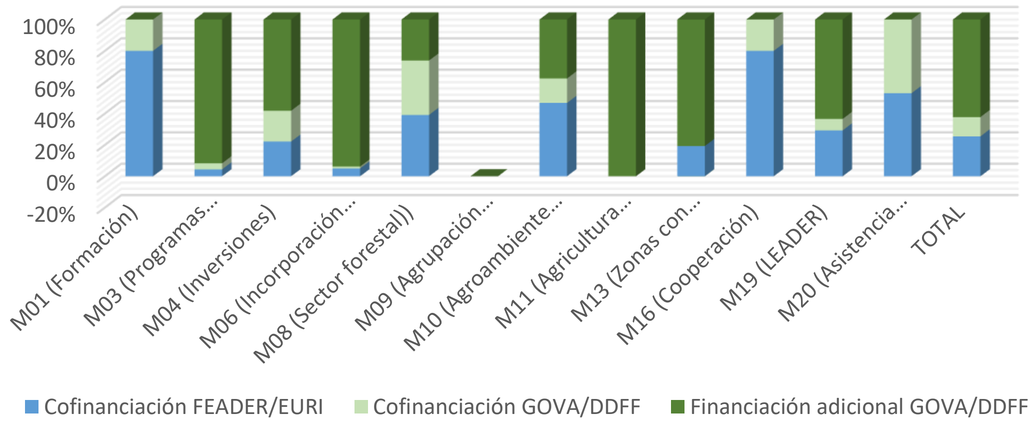

Euskadiko 2015-2022 PDRaren aurekontua

- Fondo FEADER 112.291.339 €
- Fondo IRUE (o EURI) 7.533.729 €
- Contrapartida Nacional *(Gobierno Vasco + DDFF)* 59.677.366 €
- Financiación adicional *(Gobierno Vasco + DDFF)* 134.365.230 €
- **TOTAL 339.789.766 €**

2023an gauzatutako gastua aurreko ekitaldietan egikaritutako gastuari gehituta, **2023ko abenduaren 31ra arte metatutako guztizko gastu publikoa 232,1 milioi eurokoa da** (horietatik 151,5 milioi FEADER eta EURI funtsekin batera finantzatu dira, eta 78,3 milioi euro Eusko Jaurlaritzaren eta foru-aldundien finantzaketa gehigarria izan dira). Gauzatze hori OSOA programaren esparruan programatutako aurrekontu osoaren % 68,3 da, baina programatutako FEADER eta EURI funtsen % 87. Zifra horren arabera, Euskadiko LGP Espainiako eta Europako batez bestekoen gainetik dago, gauzatzeari dagokionez.

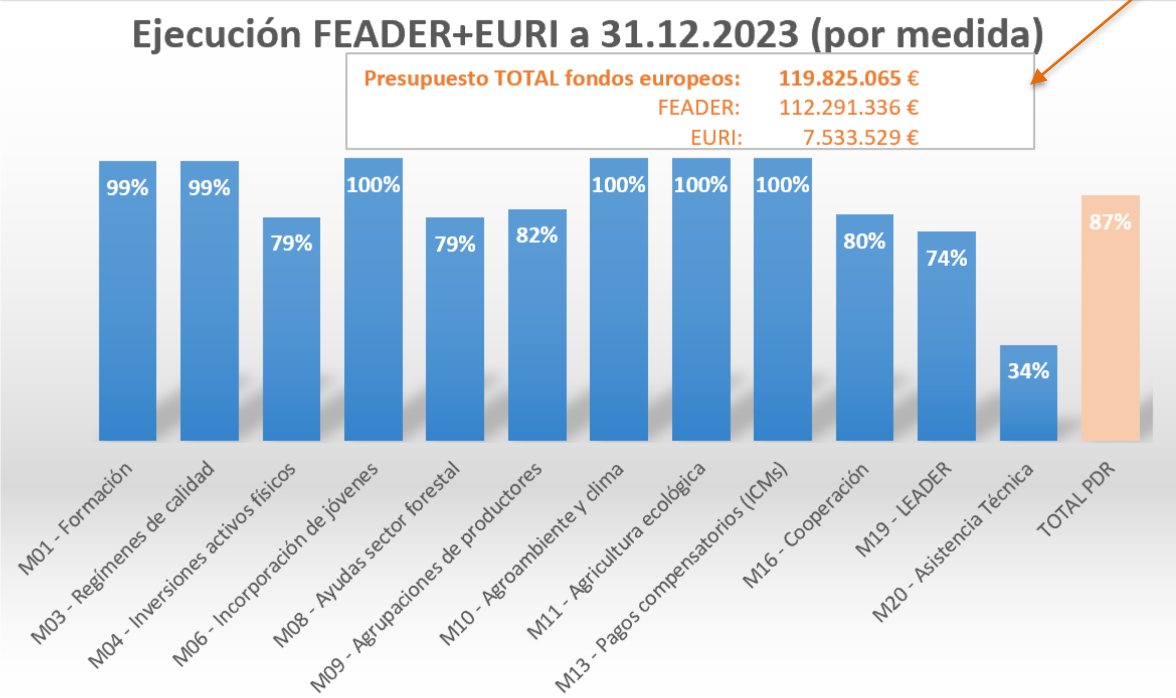

Euskadiko 2015-2022 PDRaren aurekontua

- Fondo FEADER 112.291.339 €
- Fondo IRUE (o EURI) 7.533.729 €
- Contrapartida Nacional *(Gobierno Vasco + DDFF)* 59.677.366 €
- Financiación adicional *(Gobierno Vasco + DDFF)* 134.365.230 €
- **TOTAL 339.789.766 €**

PDR Euskadi – FEADER funtsaren ejekuzioaren bilakaera, urtez-urte

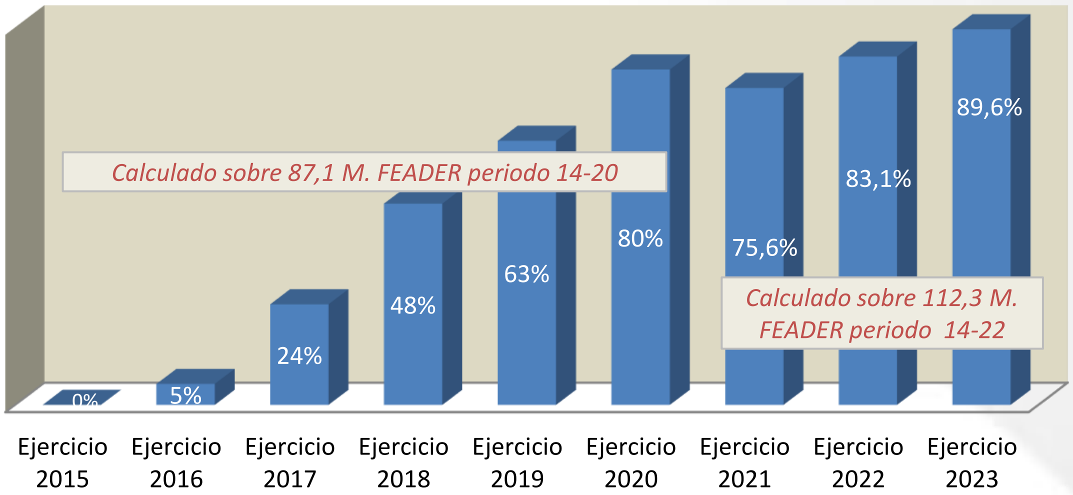

Euskadiko 2015-2022 PDRaren aurekontua

- Fondo FEADER 112.291.339 €
- Fondo IRUE (o EURI) 7.533.729 €
- Contrapartida Nacional *(Gobierno Vasco + DDFF)* 59.677.366 €
- Financiación adicional *(Gobierno Vasco + DDFF)* 134.365.230 €
- **TOTAL 339.789.766 €**

OHARRA: FEADER eta EURI funtsak gauzatzeko epea 2025eko abendura artekoa da; beraz, **gauzatze-portzentaje horiek handitzen jarraituko dute 2024ko eta 2025eko ekitaldietan**, eta aurreikuspena da % 100era iritsiko dela, 2022ra arte konprometitu den gastu guztia kontuan hartuta.

EURI funtsaren ejekuzioaren eboluzioa urtez-urte

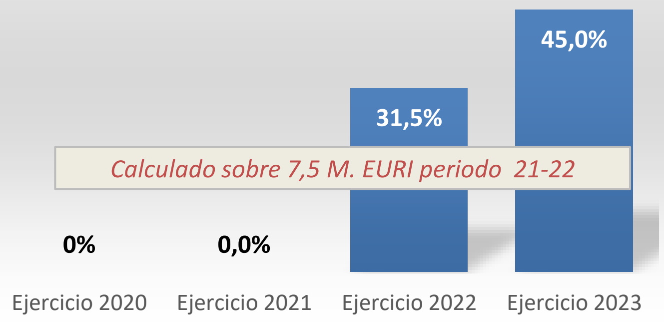

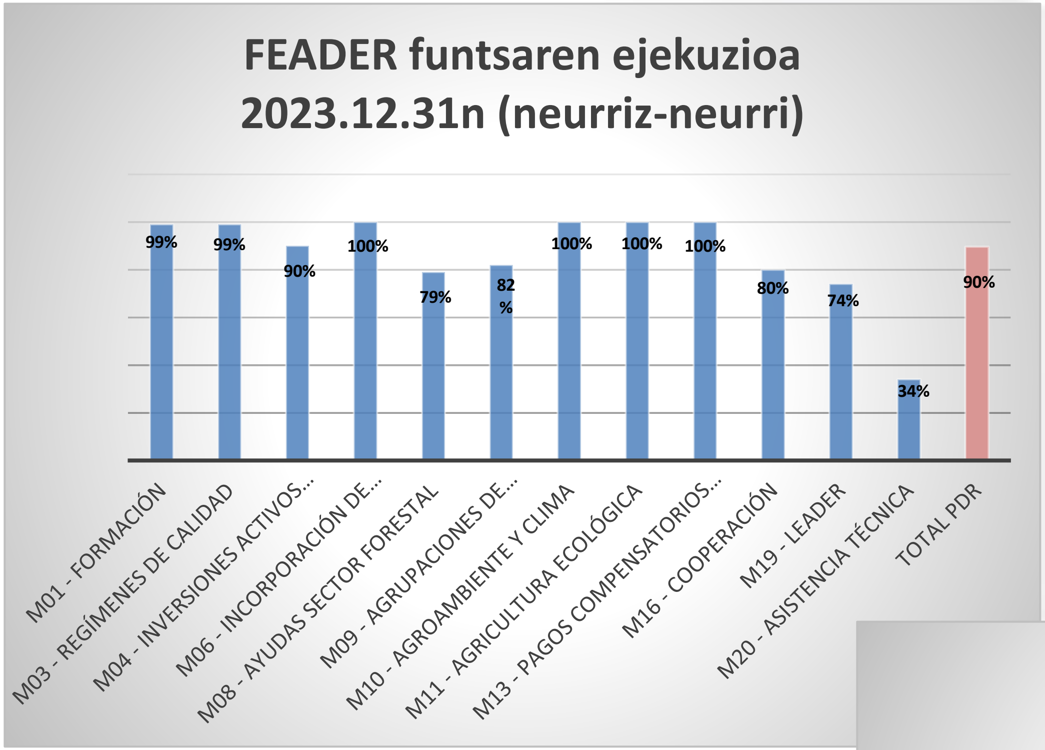

- Programaren betearazpena neurrika aztertzen bada, FEADER funtsaren kasuan nabarmentzekoa da, programaren azken aldaketetan egin diren finantza-doikuntzen ondoren, programaren neurri-mailako betearazpena sendoa eta orekatua izaten ari dela, neurri guztiek programazioaren une honetan gastu-maila koherentea baitute.

- EURI funtsaren kasuan, inbertsioei buruzko neurriek gauzatze-maila txikia dute, baina kontuan izan behar da 2021ean eta 2022an onartutako eragiketak direla, eta bi eta hiru urte arteko exekuzioa eskatzen dutela.

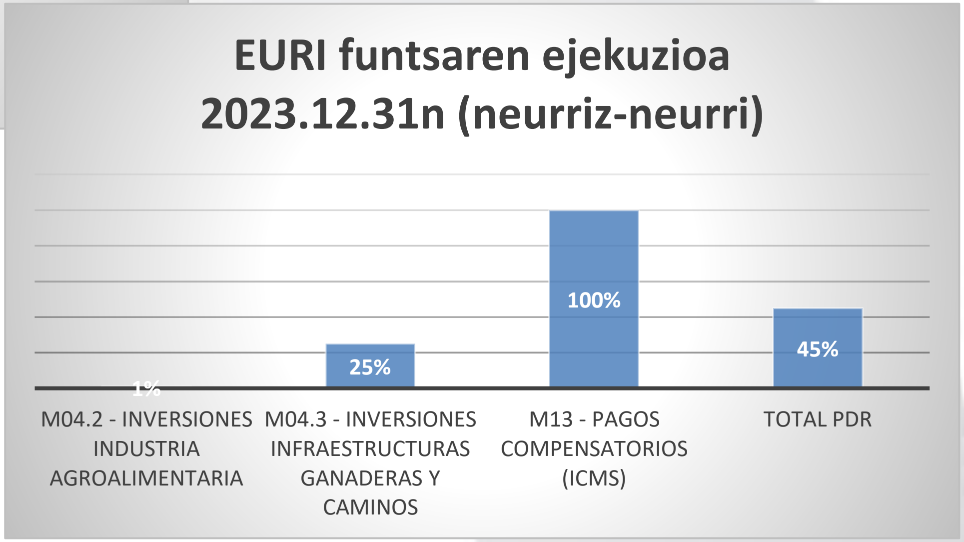

Hurrengo taulak modu zehatzagoan erakusten ditu (azpineuriei dagokienez) FEADER eta EURI funtsen zuzkidurak eta horien exekuzioa 2023ko abenduaren 31n

PDR País Vasco - Ejecución FEADER a 31.12.2023				
Medida	FEADER previsto	FEADER pagado	% pagado submedida	% pagado medida
1.1 Ayudas a la formación profesional y a las actuaciones para adquisición d	1.420.000	1.498.776	106%	99%
1.2 Ayudas a las actividades de demostración y acciones de información	340.000	334.588	98%	
1.3 Ayuda a los intercambios o visitas de corta duración en explotaciones a	540.000	436.318	81%	
3.1 Ayudas a la participación por vez primera de agricultores en regímenes	500.001	476.094	95%	99%
3.2 Ayuda a las actividades de información y promoción implementadas p	1.000.000	1.008.468	101%	
4.1 Ayuda a inversiones en explotaciones agrarias	12.244.320	12.207.401	100%	90%
4.2 Ayuda a la inversión en transformación, comercialización o desarrollo d	14.499.981	11.683.494	81%	
4.3 Ayudas a inversiones en infraestructuras destinadas al desarrollo, mode	2.675.708	2.675.707	100%	
6.1 Creación de empresas por jóvenes agricultores	4.562.836	4.559.313	100%	100%
8.1 Reforestación y creación de superficies forestales	532.935	531.650	100%	79%
8.3 Prevención daños a bosques por incendios, desastres naturales y catást	423.836	423.501	100%	
8.4 Restauración de los daños causados a los bosques por incendios, desas	149.999	132.148	88%	
8.5 Inversiones para incrementar la capacidad de adaptación y el valor me	91.238	85.791	94%	
8.6 Ayuda a las inversiones en tecnologías forestales y en transformación,	6.607.241	4.999.722	76%	
9. Ayuda a la creación de agrupaciones y organizaciones de productores	1.264.000	1.039.791	82%	82%
10. Agroambiente y clima (Art. 28)	12.293.764	12.291.457	100%	100%
11. Agricultura ecológica (Art. 29)	1.394.458	1.394.428	100%	100%
13.1 Pagos compensatorios en zonas de montaña	23.316.538	23.307.232	100%	100%
13.2 Pagos compensatorios en zonas distintas de montaña	612.353	611.893	100%	
16.1 Apoyo a la creación y el funcionamiento de grupos operativos de la E	3.794.324	3.165.655	83%	80%
16.2 Apoyo al desarrollo de nuevos productos, prácticas, procesos y tecnol	3.045.330	2.483.947	82%	
16.3 Cooperación entre pequeños agentes para organizar procesos de trab	34.888	13.460	39%	
16.4 Ayuda a la cooperación horizontal y vertical entre los agentes de la ca	804.409	635.667	79%	
16.5 Acciones conjuntas realizadas para la mitigación o adaptación al camb	606.504	371.328	61%	
16.6 Cooperación horizontal y vertical entre los agentes de la cadena de d	86.049	61.915	72%	
16.9 Diversificación de actividades agrarias en actividades relacionadas co	142.625	104.431	73%	
19.2 Implementación de operaciones bajo estrategia de desarrollo local pa	17.822.000	12.747.536	72%	74%
19.3 Preparación e implementación actividades de cooperación del GAL. L	238.000	236.728	99%	
19.4 Costes de funcionamiento y animación. LEADER	887.999	986.767	111%	
20. Asistencia Técnica	360.000	123.951	34%	34%
TOTAL	112.291.336	100.629.159		89,6%

PDR País Vasco - Ejecución EURI a 31.12.2023				
Medida	EURI previsto	EURI pagado	% pagado submedida	% pagado medida
4.2 Ayuda a la inversión en transformación, comercialización o desarrollo d	3.616.190	43.407	1%	5%
4.3 Ayudas a inversiones en infraestructuras destinadas al desarrollo, mode	754.089	184.880	25%	
13.1 Pagos compensatorios en zonas de montaña	3.163.450	3.162.664	100%	100%
TOTAL	7.533.729	3.390.951		45,0%

- **2023. urtea ixtean, FEADERen batez bestekoaren azpitik zeuden neurri batzuk zeuden**, zehazki, M8 (baso-laguntzak), M16 (lankidetza) eta M19 (LEADER) neurriak, % 79, % 80 eta % 74, hurrenez hurren. Azken ekitaldietan identifikatutako joera bat izanik, 2024an neurri horien funtsak Euskadiri esleitutako FEADER eta EURI funtsen erabateko exekuzioa berma dezaketen beste batzuetara aldatu dira.

- M20 neurriari dagokionez (*Laguntza Teknikoa*), % 34ko betearazpena du, eta kontuan hartu behar da ez dela berez laguntza-neurri bat, kudeaketa-agintaritzak eta Erakunde Ordaintzaileak LGPa behar bezala aplikatzen dela ziurtatzeko egiten dituzten ekintzak finantzatzeko balio baitu (LGPa ebaluatzeko kontratazioak, kudeaketarako eta jarraipenerako sistema informatikoak, etab.), eta, nolanahi ere, FEADER hondar-zuzkidura du gainerako neurriekin alderatuta; hala eta guztiz ere, 2024an neurri horren % 100 gauzatzea aurreikusi da.

Lehentasunen eta “intereseko eremuen” araberako gauzatzea (1/2)

Kontuan hartuta 2014-2022 egungo programazio-aldirako landa-garapeneko programak Europar Batasuneko araudiak ezarritako esku-hartze zehatzaren logikari jarraiki egin behar izan direla, jarduketak "Lehentasunak" eta "Intereseko eremuak" (edo eremu fokalak) sailkatuta, egokia da, halaber, programa gauzatzean izandako aurrerapenak esku-hartzearen logika horren arabera azaltzea.

Tauletan ikus daiteke nola lagundu duen 2023an gauzatutako gastuak (8.363.019 euro FEADER eta EURI) lehentasun eta arlo fokaletan.

PDR 2015-2020 (ejecucion 2023 por submedida y Área Focal)

Medida	FEADER + EURI pagado 2023	GP	Area Focal
1.1 Ayudas a la formaciónn profesional y a las actuaciones para adquisición de capacidades	62.650	78.313	2A
	146.028	182.535	2B
	5.484	6.854	3A
	1.829	2.286	3B
	2.385	2.982	5A
	0	0	5B
	3.974	4.967	5C
	594	742	5D
	3.219	4.024	5E
	10.677	13.346	6A
	6.034	7.542	6B
	8.443	10.554	6C
	14.341	17.926	P4
1.2 Ayudas a las actividades de demostración y acciones de información	20.520	25.650	3A
1.3 Ayuda a los intercambios o visitas de corta duración en explotaciones agrarias y forestales	0	0	
3.1 Ayudas a la participación por vez primera de agricultores en regímenes de calidad	0	0	
3.2 Ayuda a las actividades de información y promoción implementadas por agrupaciones de productores para el mercado interno	24.419	46.073	3A
4.1 Ayuda a inversiones en explotaciones agrarias	1.361.270	2.568.434	2A
4.2 Ayuda a la inversión en transformación, comercialización o desarrollo de productos agrícolas	873.474	1.648.065	3A
4.3 Ayudas a inversiones en infraestructuras destinadas al desarrollo, modernización o adaptación de la agricultura y el sector forestal	0	0	
6.1 Creación de empresas por jóvenes agricultores	110.389	137.986	2B
8.1 Reforestación y creación de superficies forestales	0	0	
8.3 Prevención daños a bosques por incendios, desastres naturales y catástrofes. Infraestructuras de protección en montes públicos	0	0	
8.4 Restauración de los daños causados a los bosques por incendios, desastres naturales y catástrofes. Infraestructuras de protección en los montes públicos	0	0	
8.5 Inversiones para incrementar la capacidad de adaptación y el valor medioambiental de los ecosistemas forestales	0	0	
8.6 Ayuda a las inversiones en tecnologías forestales y en transformación, movilización y comercialización de productos forestales	1.103.343	2.081.780	5C
9. Ayuda a la creación de agrupaciones y organizaciones de productores	0	0	

Medida	FEADER + EURI pagado 2023	GP	Area Focal
10. Agroambiente y clima (Art. 28)	0	0	5A
	0	0	5D
	0	0	5E
	478.730	638.306	P4
11. Agricultura ecológica (Art. 29)	0	0	P4
13.1 Pagos compensatorios en zonas de montaña	971.075	971.075	P4
13.2 Pagos compensatorios en zonas distintas de montaña	0	0	P4
16.1 Apoyo a la creación y el funcionamiento de grupos operativos de la EIP en materia de productividad y sostenibilidad agrícolas	0	0	2A
	92.497	115.622	3A
	0	0	5B
	0	0	5C
	0	0	P4
16.2 Apoyo al desarrollo de nuevos productos, prácticas, procesos y tecnologías en los sectores agrícola, alimentario y forestal	202.092	252.616	3A
16.3 Cooperación entre pequeños agentes para organizar procesos de trabajo en común y compartir instalaciones y recursos, así como para el desarrollo o la comercialización de servicios turísticos	0	0	
16.4 Ayuda a la cooperación horizontal y vertical entre los agentes de la cadena de distribución con miras a implantar y desarrollar cadenas de distribución cortas y mercados locales	32.333	40.416	3A
16.5 Acciones conjuntas realizadas para la mitigación o adaptación al cambio climático, así como planteamientos conjuntos con respecto a proyectos medioambientales y prácticas medioambientales en curso	0	0	
16.6 Cooperación horizontal y vertical entre los agentes de la cadena de distribución en el suministro sostenible de biomasa destinada a la elaboración de alimentos y a la producción de energía y los procesos industriales	0	0	
16.9 Diversificación de actividades agrarias en actividades relacionadas con la atención sanitaria, la integración social, la agricultura respaldada por la comunidad y la edución sobre el medio ambiente y la alimentación	0	0	
19.2 Implementación de operaciones bajo estrategia de desarrollo local participativo (EDLP)	2.594.464	3.243.080	6B
19.3 Preparación e implementación actividades de cooperación del GAL. LEADER	24.000	30.000	6B
19.4 Costes de funcionamiento y animación. LEADER	199.938	249.923	6B
Asistencia Técnica	8.815	16.633	
TOTAL	**8.363.019**	**12.397.731**	

Lehentasunen eta “intereseko eremuen” araberako gauzatzea (2/2)

PDR 2015-2020 (ejecucion FEADER / EURI 2023 por Prioridad y área Focal)

Prioridad	Área Focal		FEADER / EURI pagado 2023		% ejecución anual
P2: Mejorar la viabilidad de las explotaciones y la competitividad de todos los tipos de agricultura en todas las regiones y promover las tecnologías agrícolas innovadoras y la gestión sostenible de los bosques	2A	Mejorar los resultados económicos de todas las explotaciones y facilitar la reestructuración y modernización de las mismas, en particular con objeto de incrementar su participación y orientación hacia el mercado, así como la diversificación agrícola	1.423.921 €	**1.680.338 €**	**20%**
	2B	Facilitar la entrada en el sector agrario de personas agricultoras adecuadamente formadas, y en particular el relevo generacional	256.417 €		
P3: Promover la organización de la cadena alimentaria, incluidos la transformación y la comercialización de productos agrícolas, el bienestar de los animales y la gestión de riesgos en la agricultura	3A	Mejora de la competitividad de las personas productoras primarias integrándolas mejor en la cadena agroalimentaria a través de sistemas de calidad, valor añadido a los productos agrícolas, la promoción en mercados locales y circuitos de distribución cortos, las agrupaciones de personas productoras y las organizaciones interprofesionales	1.250.820 €	**1.252.648 €**	**15%**
	3B	Apoyo a la prevención y la gestión de riesgos en las explotaciones	1.829 €		
P4: Restablecer, conservar y mejorar los ecosistemas relacionados con la agricultura y la silvicultura	4A	Restaurar, preservar y mejorar la biodiversidad (incluso en las zonas Natura 2000 y en las zonas con limitaciones naturales u otras limitaciones específicas), los sistemas agrarios de alto valor natural, así como el estado de los paisajes europeos	1.463.674 €	**1.464.146 €**	**18%**
	4B	Mejora de la gestión del agua, incluyendo la gestión de fertilizantes y plaguicidas	0 €		
	4C	Prevenir la erosión de los suelos y mejorar la gestión de los mismos	472 €		
P5: Promover la eficiencia de los recursos y apoyar la transición a una economía baja en carbono y resistente al cambio climático en los sectores agrícola, alimentario y silvícola	5A	Mayor eficacia en el uso del agua en la agricultura	2.385 €	**1.113.515 €**	**13%**
	5B	Mayor eficacia en el uso de la energía en la agricultura y en la transformación de alimentos	0 €		
	5C	Facilitar el suministro y el uso de fuentes renovables de energía, subproductos, desechos, residuos y demás materia prima no alimentaria para impulsar el desarrollo de la bioeconomía	1.107.317 €		
	5D	Reducción de gases de efecto invernadero y de emisiones de amoniaco procedentes de la agricultura	594 €		
	5E	Fomento de la conservación y la captura de carbono en los sectores agrícola y silvícoladero y de emisiones de amoniaco procedentes de la agricultura	3.219 €		
P6: Promover la inclusión social, la reducción de la pobreza y el desarrollo económico en las zonas rurales	6A	Facilitar la diversificación, la creación y el desarrollo de pequeñas empresas y la creación de empleo	10.677 €	**2.843.556 €**	**34%**
	6B	Fomento del desarrollo local en las zonas rurales	2.824.436 €		
	6C	Mejorar la accesibilidad a las tecnologías de la información y la comunicación (TIC) así como su uso y calidad en las zonas rurales en las zonas rurales	8.443 €		
Asistencia tècnica del PDR	**AT**		8.815 €	**8.815 €**	**0%**
TOTAL			**8.363.019 €**	**8.363.019 €**	

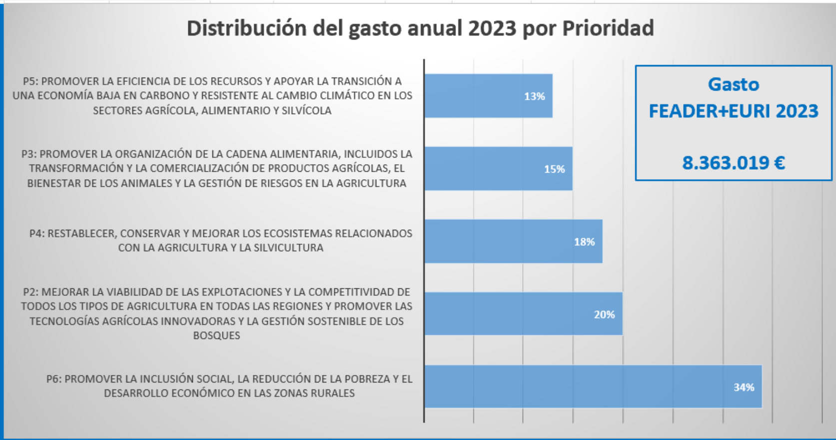

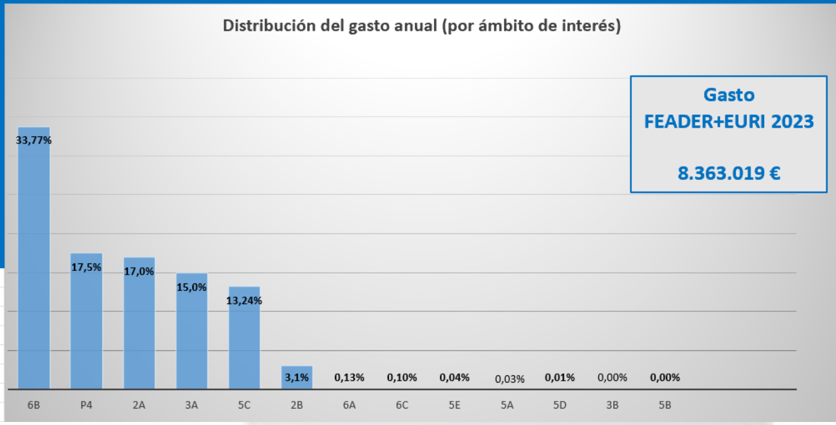

Finantzaketa gehigarria

Aipatu behar da **2023an eragiketa-bolumen handi bat finantzatu dela soilik funts propioekin (20,4 milioi euro) finantzaketa gehigarri gisa**, aurreko ekitaldietako deialdi asko Eusko Jaurlaritzaren edo foru-aldundien funtsekin bakarrik atera zirelako, neurri edo azpineurri jakin batzuetarako aurreikusitako FEADER zuzkidurak agortu zirelako (ikus beheko grafikoan banakatuta).

Beraz, gastu hori ere modu metatuan aztertu behar da (**aldi honetan 78,5 milioi euro finantzatu dira**), bai neurriari dagokionez, bai lehentasunei egindako ekarpenari dagokionez *(ikus alboko grafikoak).*

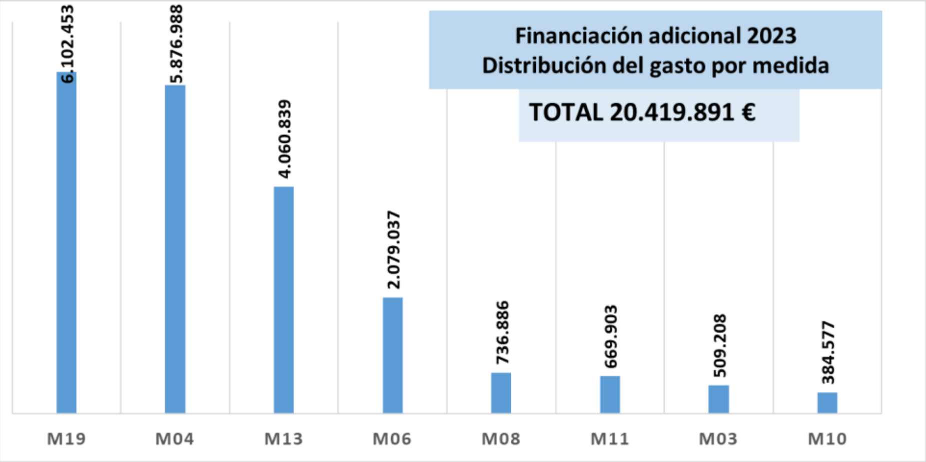

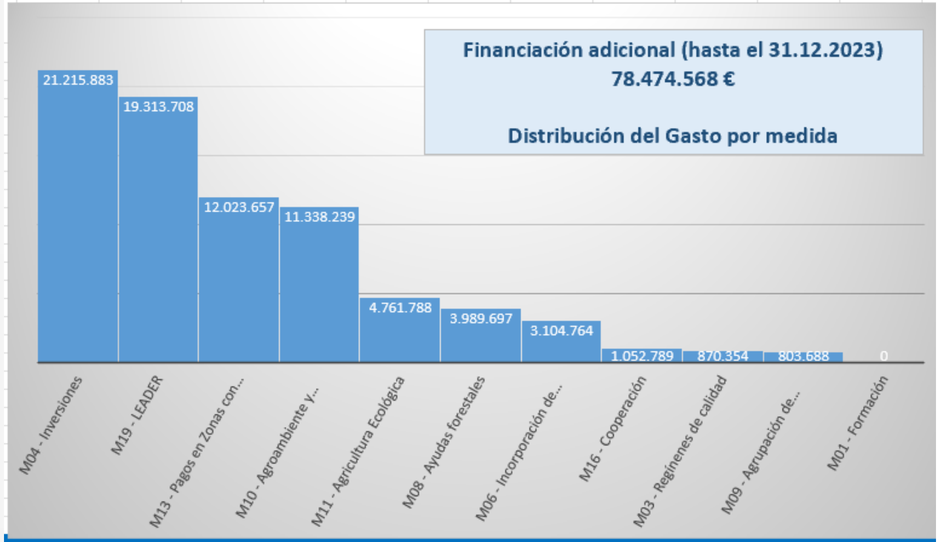

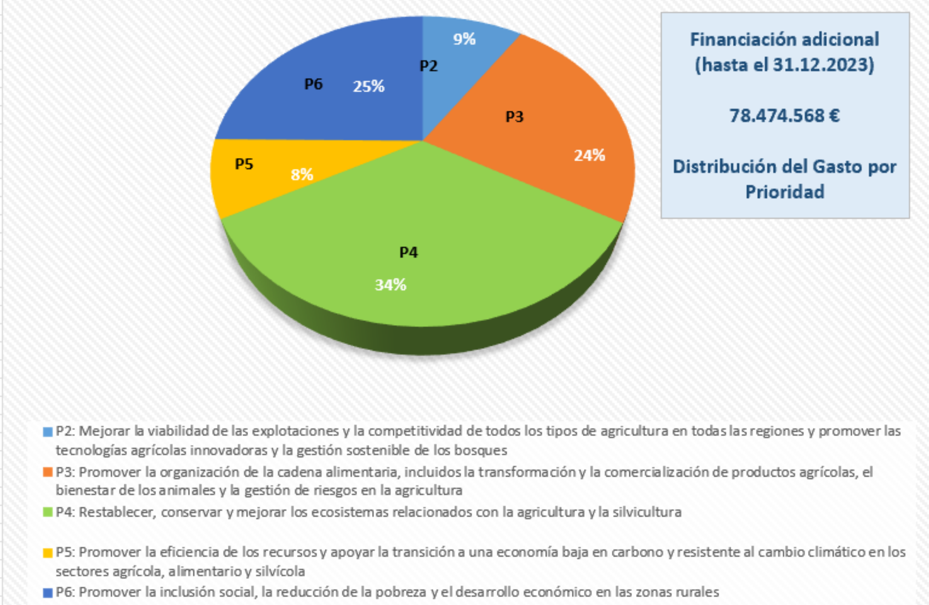

Euskadiko LGPren emaitzak (1/2)
2023 urteko egikaritzeraekin lortutako emaitzak (gasto público total de 32.817.161 €)

- ✓ **88 gazte sartu dira nekazaritza sektorean,** zeinetatik 53 gizonak (%60) eta 25 emakumeak (%40), gehienak baratzezaintza-adarretara eta beste belarjale batzuetara bideratuta daude, eta % 45 5 hektareatik beherako ustiategietara eta %36 20 hektareatik gorako ustiategietara.
- ✓ **353 inbertsio-eragiketa nekazaritza- eta abeltzaintza-ustiategietan, zeinetatik 148** asoziatiboak (%42), 134 gizonek zuzenduak (%38) eta 71 emakumeek zuzenduak (%20), eta %53 20 hektareatik gorako ustiategietan, eta gehienak esnetarako, beste belarjale batzuetarako eta baratzezaintzarako orientazioarekin.
- ✓ **77 inbertsio-eragiketa nekazaritzako elikagaien industrian.**
- ✓ **115 prestakuntza-ekintza**, 2.492 pertsona trebatuta, zeinetatik 1.333 gizonak (%53,5) eta 1.159 emakumeak (% 46,5), NPBren lehentasun guztiei buruzkoak.
- ✓ DOP, IGP edo kalitate ekologikoko programak sustatzeko 9 eragiketa.
- ✓ **32 inbertsio-eragiketa basogintza-sektorean.**
- ✓ **11 lankidetza-proiektu**; horietatik 2 EIP-AGRI Europako Berrikuntza Elkarteari lotutako talde eragileak dira.
- ✓ **277 landa-garapeneko eragiketa LEADERen**, landa-ingurunean 184 enplegu sortzen dituztenak, zeinetatik 96 emakumeenak (%52) eta 88 gizonenak (% 48), eta 2 LEADER lankidetza-proiektu.

Euskadiko LGPren emaitzak (2/2)
2023 urteko egikaritzeraekin lortutako emaitzak (gasto público total de 32.817.161 €)

- ✓ **Nekazariekin nekazaritza eta ingurumeneko 206 konpromiso** ordaintzea, ingurumenaren eta klimaren aldeko ekintzak egiteko. **Konpromiso horiek 8.165 hektareako azalera hartzen dute**, 2022ko Eskaera Bakarreko Kanpainari dagokionez:
- ✓ **Nekazaritza ekologikoak estalitako 2.403 hektarea babestea**, horietatik 826 hektarea azalera berria izanik (SU 2022 kanpaina).
- ✓ **1.738 eragiketa zailtasunak dituzten eremuetan nekazaritza praktikatzeko, guztira 39.430 hektareako estaldurarekin** (SU 2022 kanpaina).

Euskadiko LGParen exekuzioa – **n+3 araua**

Erkidegoko araudiak ezarritako "n+3 arauaren" betetzea aipatu behar da. Arau hori, funtsean, urte jakin baterako (N urtea) esleitutako aurrekontua hurrengo hiru ekitaldietan gauzatzeko betebeharrean datza.

Arau hori aplikatuz, 2023ko itxieran gutxienez, 2015 eta 2020 urteetarako esleitutako FEADER funtsaren aurrekontua gauzatuta izateko betebeharra zegoen, eta hori guztia metatuta 87,1 milioi euro ziren. Bada, 2023ko itxiera arte FEADER funtsetik exekutatutako 100 milioi euroekin, aipaturiko ekitaldien n+3 araua ez ezik, 2021koa ere gainditu da.

Ebaluaketa (1/2)

LGParen ebaluaketa Euskal Herriko Unibertsitateak (EHU) egin du orain artean, eta horretarako 2015-2020 aldirako hitzarmena sinatu zen.

Halaber, 2015-2020 epealdiaren bi urteko luzapena dela eta (epealdi berriko Plan Estrategikoen hasieraren atzerapenak eragina), Ebaluaketa-plana egokitzeko beharra sortu da, epealdi hoentan gelditzen diren ekitaldietan ebaluaketa-ekintzak egingo direla bermatzeko.

Horregatik, LGPren Kudeaketa Agintaritzak aurreikusi du urtero kanpoko zerbitzuak kontratatuko dituela ebaluaketako ekintza zehatzak egiteko, hain zuzen ere 2021, 2022 eta 2023 ekitaldietarako, izan ere ekitaldi horietan FEADER funtsen gutxieneko exekuzio bat geldituko dela.

Ebaluaketa (2/2)

2023ko ebaluazio-ekintza espezifikoa izan da **LEADER neurriari buruzko azterketa espezifikoa** egitea.

Lan hori egiteko, kontratazio publikoko prozesu baten bidez kontratatutako kanpoko aholkularitza-enpresa baten zerbitzuak erabili dira, eta 2023ko abenduan egindako ebaluazio-lanaren aurretiazko txostena entregatu zuen. Txosten hori 2023ko abenduaren 13ko aurrez aurreko bilkuran aurkeztu zitzaion Jarraipen Batzordeari, eta txostenaren azken bertsioa Euskadiko LGPren webgunean dago eskuragarri.

2023 ekitadiko berezitsaunak (1/2)

- Aldien arteko gainjartzeak nabarmen handitzen du lan-karga administrazioetan, eta horrek zaildu egiten du LGP 14-22ri eta NPBren 2023-2027ko Plan Estrategikoari dagozkien kudeaketa- eta koordinazio-lanak behar bezala egitea.

- Oro har, pandemiak eta Ukrainako krisiak eragindako egoerak eragina izan du inbertsio-proiektuen garapenean eta gauzatzean, eta uko egiteen kopurua, laguntzen justifikazio partzialak eta abar areagotu egin dira, eta horrek funtsen deskonpromisu-bolumen handia eragin du. Joera hori bereziki nabarmena izan da 4.2 (*Nekazaritzako elikagaien industriako inbertsioak*), 8.6 (*Basogintzako inbertsioak*), 16 (*Lankidetza*) eta 19 (LEADER) neurrietan. Hori dela eta, FEADER eta EURI funtsak beste neurri batzuetara aldatu behar dira, programa ixtean Europako funtsak agortzen direla ziurtatzeko (2025ean izango da, n+3 araua aplikatuz).

- 2023ko abenduan, LGPan egikaritutako guztizko gastu publikoa 232,1 milioi eurokoa zen (14-22 aldirako aurrekontuan sartutako gastu publikoaren % 78). Kopuru horretan, azpimarratu behar da FEADER funtsak konprometitu eta agortu ahala, handitu egin dela Eusko Jaurlaritzaren eta foru-aldundien "finantzaketa gehigarriari" dagokion gastua, eta 2023ra arte 78,5 milioi euroko gastua lortu dela finantzaketa gehigarri gisa, eta 153,5 milioi euro, berriz, FEADER eta EURI funtsekin batera finantzatuta (sistema horretan ere 53 milioi euroko ekarpena egin dute euskal administrazioek).

2023 ekitadiko berezitsaunak (2/2)

- **LGPren 9. modifikazioa**: ikusita neurri jakin batzuk 2023ko amaieran daukaten egoera, eta ikusita neurri horiek ez direla ejekuzioaren %100era iritsita, 2023an modifikazio finantziero bat prestatzen hasi da, FEADER eta EURI funtsen erabateko ejekuzioa lortze aldera.

- **Jarraipen Batzordearen jarduerari dagokionez**, kudeaketa-agintaritzak **bi bilkura** deitu ditu 2023an. Lehenengoa idatzizko prozeduraren bidez (ekainaren 15a), 2022ko ekitaldiko Urteko Betearazpen Txostena onartzeko. Bigarren saioa presentziala izan zen, abenduaren 13an, eta urtean zehar programaren inguruan egindako jarduera guztien berri zehatza emateko balio izan zuen.

- Kudeaketa-agintaritzak hainbat bilera tekniko antolatu ditu 2023ko ekitaldian, bai neurriak kudeatzen dituzten organoekin, bai erakunde ordaintzailearekin, bai laguntza teknikoko zerbitzuarekin, besteak beste, programaren eta neurrien kudeaketarekin zerikusia duten hainbat arazo konpontzeko, hainbat motatakoak: koordinazioa lehen zutabearekin eta SIGPACekin, kontrolak, kontrol-estatistikak, jarraipen-aplikazioa, etab.

Informazio gehiago:
https://www.euskadi.eus/gobierno-vasco/osoa/inicio/

Kontsultak LGPren Kudeaketa-Agintaritzari:
pdrs-euskadi@euskadi.eus